

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

Infrastrukturminister Tomas Eneroth
tomas.eneroth@regeringskansliet.se
Infrastrukturdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Inrikesminister Mikael Damberg
Mikael.damberg@regeringskansliet.se
Justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Cc. Generaldirektör Trafikverket Lena Erixon
Lena.erixon@trafikverket.se

2020-10-07

Behov av överbrygningsstöd och kompletterande utredning om nödvändiga flygplatser för skogsbrandförsvaret.

Hemställan till regeringen

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) återkommer till regeringen i frågan om att utveckla och säkerställa en nationell infrastruktur av operativa flygplatser för skogsbrandförsvarets behov.

Tillgången till flygplatser för såväl lätta som tyngre flygplan för spaning, larmning och släckning är helt avgörande i ett modernt, effektivt och tryggt skogsbrandförsvaret över hela landet. Fortsatt drift och öppethållande på strategiskt lokaliserade flygplatser ser vi därför som en allt viktigare faktor för att klara utmaningarna med ökad skogsbrandrisk som en global uppvärmning kan medföra.

I nuvarande kris för flyg- och flygplatsnäringarna hemställer KSLA därför om att staten i samverkan med regioner och kommuner tillför stöd för att kortsiktigt överbrygga de utsatta flygplatsernas akuta driftförluster tills mer normala marknadsförutsättningar råder. För utvecklingen på längre sikt är det viktigt att Trafikverkets utredning om beredskapsflygplatser, som redovisades 2020-06-15, återupptas med helhetssyn och fördjupad analys av behoven hos alla berörda intressen, inklusive skogsbrandförsvaret. Det är viktigt att beslutsunderlag finns framme före skogsbrandsäsongen maj–september 2021.

Bakgrund till KSLA:s hemställan

Det har tagits flera positiva initiativ för att förstärka skogsbrandskyddet efter de förödande bränderna 2018, inte minst satsningen på statligt finansierade flygande resurser. Dessa kräver dock att nuvarande infrastruktur i form av flygfält och kringservice vidmakthålls och i vissa stycken förstärks.

En tidigt larmad skogsbrand släcks oftast snabbt och till måttlig kostnad av markburna resurser, ibland kompletterade med snabba helikopterinsatser. En sent upptäckt och larmad skogsbrand kan på kort tid växa och bli samhällsfarlig med

KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

stora risker för människor och bebyggelse samt innebära avsevärda kostnader i form av brända arealer och omfattande bekämpningsinsatser på marken och från luften.

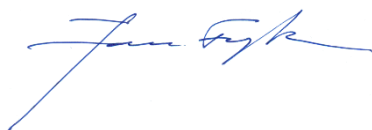
Såväl lättare spanings- / larmflygplan som tyngre vattenskopande flygplan behöver iordningställda flygplatser, medan helikopterföretag som kallas in kan använda många fria ytor i landskapet dit man också själv kan föra fram bränsle och annan service.

I vårt land finns 10 statliga, samt närmare 40 regionala flygplatser och cirka 200 flygfält i lokala flygklubbars regi. KSLA har tagit del av Trafikverkets utredning *Översyn av de svenska beredskapsflygplatserna, 2020-06-15*. Redovisad inriktning och lagda förslag med grund i den geografiska befolkningsstrukturen har där särskilt fokus på ett nationellt behov av snabba och säkra sjukvårdstransporter. Det är bra, men samhällets brandförsvar måste ha operativ förmåga att spana / larma och brandbekämpa över hela landet, även över vidsträckt och glest befolkade skogstrakter. Vi bedömer därför att det utöver Trafikverkets förslag på 19 särskilt utpekade beredskapsflygplatser krävs ett stödjande nätverk av flygplatser som snabbt kan aktiveras eller gå upp i beredskapsläge under brandsäsongen maj–september. Vissa bör ha förmåga att ta emot såväl lättare spanings- / larmflygplan liksom tyngre vattenskopande flygplan, medan andra enbart ska kunna användas av förstnämnd kategori. Intressant i sammanhanget är den snabba utvecklingen av eldrivna lätta plan, på sikt lämpade för spanings- / larmflyg i etablerade skogsbrandbevaknings slingor. Statliga Vattenfall, överväger för närvarande att installera särskilda laddstationer för elflygplan vid mindre flygplatser.

En försvarande samhällelig trend är fortsatt avfolkning av glesbygderna vilket medför att många lokala brandvårn tunnare ut med färre personal att sätta in för snabb brandbekämpning på marken. Det betyder att luftburna insatser med vattenbombning från helikopter och skopande flygplan blir allt viktigare i modern taktik att släcka skogsbränder. MSB:s nuvarande resurser med helikoptrar och två skopande flygplan samt internationella kontakter för luftburna bekämpning har därmed en nyckelroll som förstärkning till traditionell släckning med markburna insatser. Som tidigare sagts gäller att skogsbrandspaning från lätta flygplan också fortsättningsvis är av största betydelse för tidiga larm där varje minut är avgörande för att förhindra att en liten brand växer till en stor.

Vänliga hälsningar

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien

Jan Fryk
Preses

Eva Pettersson
Akademiens sekreterare och VD